

Sluší však míti na mysli, že daně přímé neslouží jen za zdroj příjmů státních, nýbrž že i komunálními a jinými přírážkami jsou citelně postiženy prameny jejich. Budé se pak při úpravě jejich uvažovati i o uspořádání financí komunálních, a to zejména v tom směru, zda by se nedoporučovalo, aby stát do jisté míry se vzdal výnosu jich, aspoň některých odvětví, ve prospěch svazů samosprávných.

(Pokračování.)

Advokát JUDr. Vojtěch Kasanda †.

Nečetný kruh českých civiilistů utrpěl novou, těžko nahraditelnou ztrátu. Dne 19. července byl zpopelněn v olšanském krematoriu vynikající žák a spolupracovník Randův, známý pražský advokát Dr. Vojtěch Kasanda.*)

Právem můžeme říci, že zesnulý náležel k řídkým dnes zjevným v řadách našich právnických praktiků a zvláště advokátů. Již během universitního studia pojal vážný úmysl věnovati se vědě a rozhodnutí tomu zůstal věren i při svém praktickém, jistě vyčerpávajícím povolání. Jeho dílo nám v mnohém připomíná zesnulého advokáta Dra A. Pavlíčka. Věda nebyla mu jen existenčním prostředkem; nalezl v ní svůj cíl a zálibení, které dalo vznik několika pozoruhodným literárním pracem hlavně z oboru práva soukromého a procesního. Řada pojednání a článků Kasandových je rozptýlena zejména v »Právnicku«, »Časopisu českých advokátů«, jehož byl spoluzakladatelem a v »Právnických Rozhledech«. Na přání prof. Randy převzal redakci šestého, již posmrtného vydání jeho proslulého »Práva vlastnického«. Je zajisté všem juristům známo, jak daleko sahala zde úprava Kasandova. Jeť uvedená kniha po změnách Kasandou provedených dosud vítanou učebnicí svého oboru. Zvěčnělý doplnil dílo nejen co do pokroku vědy a judikatury, ale přihlédl též zevrubně k podstatným změnám, které v právu vlastnickém přinesla třetí dílčí novela z r. 1916. Hodnotě tohoto vydání prospělo, že Kasanda doplnil je četnými výklady Randovými, přeloženými z 2. vydání jeho »Eigentumsrecht«. Vedla jej k tomu snaha, aby také české literatuře dostalo se takto aspoň částečně úplného díla, které zatím v německém zpracování stalo se světovým.

Vědeckého ocenění došla práce Kasandova již v roce 1920, u příležitosti jeho 70. narozenin.***) Sám Randa nazval jej kdysi »svým milým bývalým posluchačem a osvědčeným právníkem«.***) Vědecká práce uvedla Kasandu do střediska české vědy

*) Narodil se v Kundratcích u Veselí nad Luž. r. 1850. Absolvovav gymnasium v Čes. Budějovicích a práva v Praze, byl promován r. 1877. Jako advokát působil v Březnici a posléze od r. 1895 v Praze.

***) Srv. »Právnick« 1920.

***) Předmluva k třetímu vydání »Práva vlastnického« z r. 1880.

právní »Právnícké jednoty« a jeho věhlas postavil jej zde na dlouhou dobu na místo, které jinde vyhrazeno bývá jen badatelům z kruhů akademických. Teprve choroba přiměla Kasandu, že opustil čestnou zajisté funkci předsedy této čelné vědecké instituce, v níž během let uspořádal řadu významných přednášek. — Také Kasandova působnost v Advokátní komoře zaslouží pozornosti. Zprvu vystupoval zde zejména při úpravě poměrů národnostních, později byl činný jako člen, posléze předseda disciplinární rady.

Náčrt všestranné, nezištné práce Kasandovy nebyl by úplný, kdybych nevzpomněl činnosti zesnulého v pražské zkušební komisi pro státní zkoušku judičiální, jejímž členem byl až do konce zimního semestru uplynulého roku. Zde měl Kasanda pověst mírného, přívětivého examinátora, který svým milým a klidným vystoupením si kandidáta mimoděk získával. — Pro potřeby studentstva měl vždy opravdové porozumění. Snad zachoval si je z dob studentského života, jehož sám činně se účastnil. Byl jedním z prvních starostů »Všehrd« (v roce 1874—75) a »Všehrd« čítal jej ke svým předním čestným členům. Ještě v r. 1918 napsal do »Památníku« Všehrdu několik vzpomínek na svoji činnost ve spolku. »Všehrd« a nesčetní kolegové, kteří měli příležitost poznati kdy jeho vzácné vlastnosti ducha i srdce, zachovájí mu trvalou a vděčnou památku.

Boh. Šejhar.

Z P R Á V Y.

Příspěvek k jazykové otázce. Zákon z 13. června 1922 č. 188 Sb. z. a n. »jímž se upravuje poměr československé státní správy ku československým plavebním společnostem Labské a Dunajské« vzbudil již za svého projednávání v parlamentě větší pozornost než množství jiných, zvláště když jej prezident republiky vrátil k opětovnému projednání. Nebudeme se jím zde zabíratí po stránce věcné, nýbrž připojíme tu pouze několik poznámek z hlediska jazykového, neboť i tak jest zákon tento, vlastně jeho přílohy, dosti zajímavý.

Jako příloha »C« tohoto zákona jest uveřejněn »Soupis smluv čl. a něm. delegace o postoupení labských lodí a plavebních zařízení«. Pod tímto základním uvedením jest: Příloha první. — První protokol. (Mimochodem řečeno, upozorňujeme, že marně by kdo hledal za touto přílohou první snad přílohu druhou nebo po prvním protokolu, druhý protokol, nenalezne jich, za to však o 3 stránky dále spatříme nadpis: Anlage 1. což jest zase totéž jako příloha 1.) — Zmíněný první protokol jest úmluva, kterou uzavřela československá a německá delegace v Drážďanech dne 18. července 1921 za účelem provedení rozhodčího výroku amerického arbitra. Úmluva ta uveřejněna jest zde pouze německy. Proti tomu, že byla uzavřena německy nedalo by se celkem ani mnoho namítati, neboť nelze zajisté diplomatickým orgánům všeobecně předpisovati v jakém jazyku mají mezinárodní smlouvy uzavíratí. Ale zajisté možno žádati, aby v těch případech, když smlouva taková není ujednána v jazyku československém (což se stane zajisté jen zřídka) nebo kromě cizího jazyka též v jazyku československém, aby byl aspoň ve Sbírce zákonů a nařízení publikován vedle původního znění smlouvy též její překlad do jazyka státního. Ježto smlouva jest uzavřena německy, podepsán jest na ní zcela důsledně za československou delegaci Stephan (!) Osusky. — Po tomto protokolu uveřejněny jsou zde ještě »Zusatzabkommen« a »Niederschrift« podepsané »Für die chechoslova-